

KLEI YĂL DLIÊ KƠ KLEI HẢO HƯN
MLIH KLEI MỠN ĐƯM
LEH ANĂN GRU KNHAL KƠ ÊKEI MNIẾ

BRUĂ PƯK SANG JING BRUĂ MBỈT

(Việc nhà là của chung)

Bi kah mbha, bi đĩ kyar, bi jăk m'ak

Hoàng Đức & Edlab

SINH ĐẢNG GIỚI
VÙNG DÂN TỘC THIỂU SỐ & MIỀN NÚI
CHƯƠNG TRÌNH MỤC TIÊU QUỐC GIA ĐTTT & MN

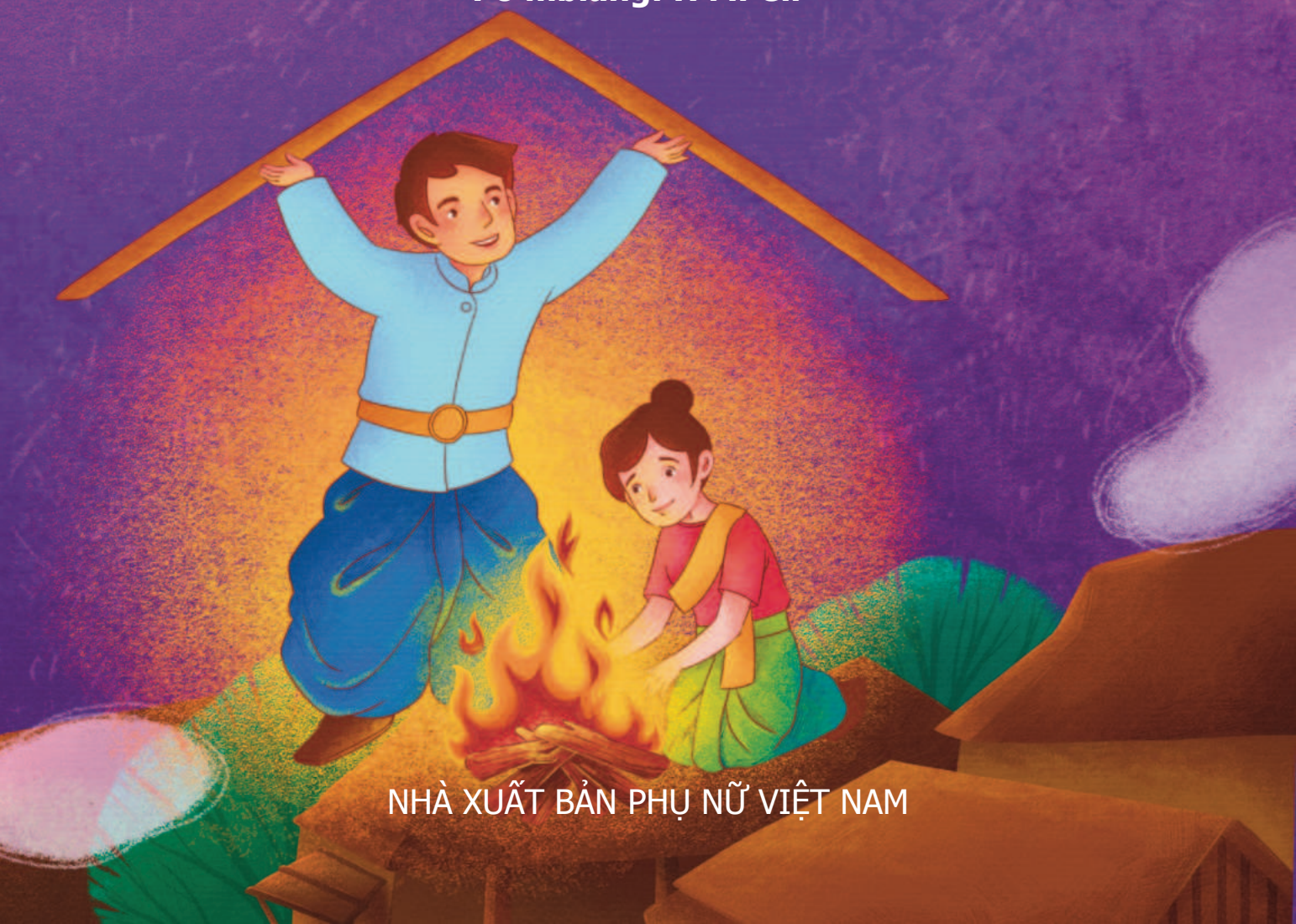
NHÀ XUẤT BẢN
PHỤ NỮ VIỆT NAM

BRUĂ PŨK SANG JING BRUĂ MBÏT

Bi kah mbha, bi đĩ kyar, bi jăk m'ak

Hoàng Đức & Edlab

Pô mblang: H'Mi Čil

NHÀ XUẤT BẢN PHỤ NỮ VIỆT NAM

Asăp blũ kčưm

Hdră Kñăm ala čar đĩ kyar klei duah bởng huă - yang buôn křĩng mnuih buôn sang djuê biă leh anăn křĩng cữ čĩăng mớng Khua knũk kna kñăm kđăm ti QĐ1719/QĐ-TTg hruê 14/10/2022 mào 10 Hdră bruă nguôp, hlăm anăn jao kơ Êpul hğũm bruă kơ Phung mniê Việt Nam păn gai Hdră bruă 8 *"Klei bruă ngă mtăp mđơr êkei mniê ti křĩng mnuih buôn sang djuê biă leh anăn křĩng cữ čĩăng"*.

Hõng bruă kñăm "Mđĩ klei thảo sảng, mlih klei mĩn jhat; truăn mĩn, mkra msir djăp mta bruă yuôm bħn kơ phung mniê leh anăn phung hđeh điệt", Hdră bruă 8 mào 4 mta bruă phũn:

- Hào hũn, hieu mjuk mnuih buôn sang thảo mlih jăk "klei mĩn, êlan bruă mả" lăm lui dũm klei mĩn jhat kơ phung êkei mniê leh anăn gru knhal kơ phung êkei mniê hlăm gổ êsei leh anăn hlăm êpul hğũm, đơ klei mưng juăt jhat leh anăn dua tlào mta klei bruă yang buôn yuôm bħn kơ phung mniê leh anăn hđeh điệt.
- Mkỏ mjing leh anăn mđĩ lar dũm hdră bruă mào klei mlih jăk hlăm "klei mĩn, êlan bruă mả" mđĩ klei dưi duah bởng huă kơ phung mniê, mtrũt klei mtăp mđơr êkei mniê leh anăn mkra msir djăp mta bruă yuôm bħn kơ phung mniê leh anăn phung hđeh điệt.
- Buăn kjăp klei blũ leh anăn đru kjư sít êmĩt kơ phung mniê leh anăn phung hđeh điệt hlăm bruă duah bởng huă - yang buôn hlăm êpul hğũm, hluê dlăng leh anăn ruh ksiêm klă klởng, đru brei phung mniê gĩt gai bruă hlăm knởng bruă kđĩ čar.
- Mprăp klei thảo sảng kơ klei mtăp mđơr êkei mniê, ênhiang êlan thảo nguôp bruă kơ bruă mả kơ phung êkei mniê hlăm hnởng bruă kđĩ čar, khua gởng knởng buôn, khua buôn, khua dlăng êpul đăo leh anăn mnuih buôn sang đăo knang.

Kdrăp hduôm hră "*Klei yăł dliê hâu hưn mlih klei măn kơ phung êkei mniê leh anăn gru knha!*" hằm hđră bruă 8 mớng Knống bruă kbiă mjing hduôm hră... Mniê kmiê Việt Nam mkỏ mjing 4 hduôm cih klei yăł dliê êlưih thảo săng hổng mnuih buồn sang djăp djuê ana biă:

1. ***Bruă pưk sang jing bruă mbít*** - Bi klah mbha, bi đĩ kyar, bi jăk m'ak
2. ***Kâu cỉăng nao sang hră*** - Hđeh mniê leh anăn hđeh êkei mào klei dưi nao hriăm s'aỉ
3. ***Sang dua cuôl*** - Mniê kmiê dưi ngă bruă duah bống huă, bi mkỏ mjing gổ êsei trei mđao, đĩ kyar, jăk m'ak
4. ***Kâu ăt thảo ngă mớh*** - Grăp cồ mnuih mào klei knhâu, mbbruă mdhê mdhê s'aỉ, cỉăng kơ drei tui hriăm, mào klei tử jing leh anăn mào klei jăk m'ak.

Anei jing kdrăp hduôm hră đru phung mniê leh anăn hđeh điệt, nai knuă hằm křing buồn sang, hằm anăn mào Nai knuă Knống bruă mniê pỏk ngă jăk dủm klei bruă hâu hưn " Klei bruă ngă mtăp mđor êkei mniê ti křing mnuih buồn sang djuê biă leh anăn křing cữ cỉăng". Hmăng hmuỉ hduôm hră anei srăng mlih klei mừng jhat, klei mlủk mgu leh anăn mtrủt mjhar, mđĩ kyar dủm klei yuôm jăk pioh phung mniê, phung hđeh hằm křing djuê ana biă leh anăn křing cữ cỉăng.

Mpủ hưn mdah kơ phung dlăng hră.

Knống bruă kbiă mjing hduôm hră Mniê kmiê Việt Nam

*Mđing dlăng: Rup m'iêng ao ăar
hằm hduôm hră knống pioh bi
mngač boh blủ lač kơ rup.*

SI NGĂ ČIÄNG KƠ KRIÊ JĂK KLEI JĂK
M'AK HLĂM GỖ ÊSEI?

“ 'Ung mỗ bi măn,
djăp bruă ngă dưi tử jing ”

- Klei duê djuê ana Tày

Kan aseh jing djuê hđp hluê mdua drei. Biă dah
kan aseh ana amăo ba tian ôh. Leh kan aseh ana
mboh hlăm kdô krăm kan aseh knô, kan aseh knô
rông 2 truh kơ 3 hruê kăm.

Lač jăk kơ ih
bă suă kkiêng ruă!

A whimsical illustration of a Giant Water Bug (Belostomatidae) standing on a brown, textured mound of earth. The bug is dark brown with a light-colored, segmented abdomen and large, fan-like wings. It has large, white, bulging eyes and is holding a small pink cup in its front legs. A colorful umbrella with segments of red, orange, yellow, green, blue, and purple is open above it. The background is a soft, greenish-yellow wash with small green dots. In the bottom left corner, there are green leaves and a small white circle containing the number 8.

GỒNG GỒC ÊA ĐƠGẮT ĐƠGỈT
(GIANT WATER BUG)

Gồng gổc êa đơgăt đơgăt (Gian water bug) ti
Dư Mi, gồng gổc êa guỉ ti rổng năng ai 150 asrăr
boh leh anăn kriê dlăng 3 hruê kăm. Di ãu rang
asei mlei ti êngao angĩn cĩăng kơ tlaih cắt oh leh
anăn kiă kriê tlaih mnởng mkăn bi rai.

KRA BIÊN NAM PHI
(KRA MARMOSET)

Kra ana pŭ, gŭ mlâu leh anăn čiem êđai leh mrâu
mđai. Sa drei kra êđai mào 25% ênoh ktrŏ kra
ana, msě si sa čô mniê ktrŏ 55 kg kkiêng sa čô
anak ỉ kbruătrŏ 14kg. Kyua dah, huŭ hyuŭ snăk kŏ
ana kra leh mđai djiê. Kyua anăn, tŏ kra ana mđai,
kra knô đru hlia bi doh ase i mlei kŏ kra ana.

Phung tắc la knô kiêl kyôo (Salganea Tawanensis)
bahdah ngă hruh, bahdah hui duah mnông bởng
kơ êđai. Phung tắc la knô anei doh nguểch snăk, di
ñu khăng ngă doh hruh cỉăng kơ đăm mào cắt oh.

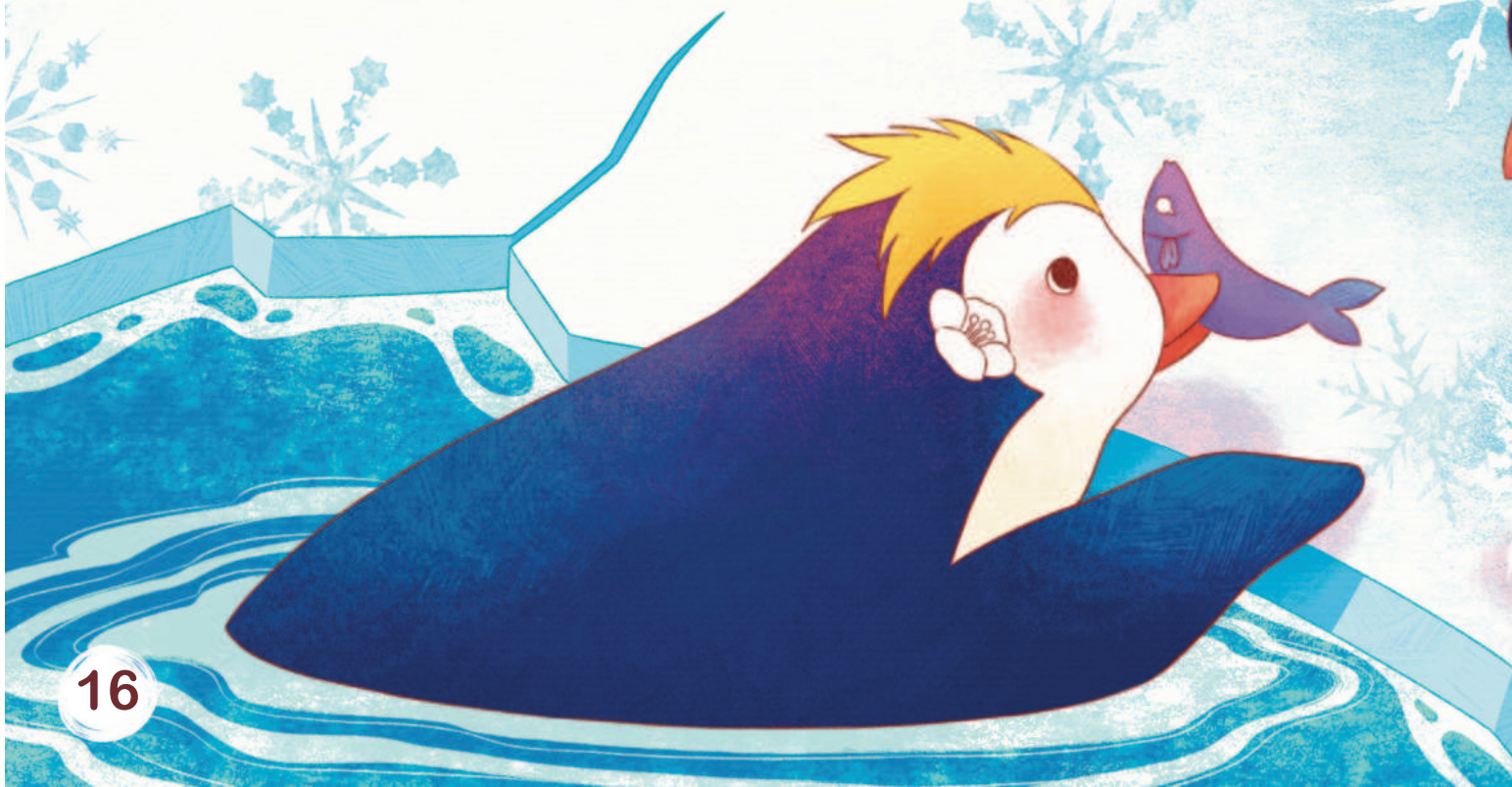
KAH MBHA BRUĂ PŨK SANG, GŎ ÊSEI JĂK M'AK

Phung tǎk la knô kiêl kyâo (Salganea Tawanensis)
bahdah ngǎ hruh, bahdah hui duah mnǎng bǎng
kơ êđai. Phung tǎk la knô anei doh nguểc snǎk, di
nũ khǎng ngǎ doh hruh cǎng kơ đǎm mǎo cǎt oh.

Phung ẳm knô siap đẳt mtao (Emperor Penguin) ẳt kriê đẳng jih ai tiê. Leh ẳm ana mboh sa asẳ hợ hyuôt, ẳm knô krẳm boh khẳ hẳm 4 mlan. Hẳm dẳm mlan anẳn, ẳm ana sẳng nao duah mnởng bởng ti êa ksỉ, ba wỉt kớ ẳm knô hỏng ẳm êđai.

TẮK LA KIÊL KYÂO
(SALGANEA TAWANENSIS)

MNŨ GÔ CÁT (PTEROCLIDIDIA)

Phung mnŭ gô cát knô (Pteroclididia) ăť jing gru
jăk mngač. Grăp aguah, phung mnŭ gô cát knô
phiêr truh ti blŭng, êa ênao giăm ti anăn pioh tram
asei mlei. Leh wĩt ti hruh, phung mnŭ gô cát êđei
srăng djim mnŭ gô cát knô pioh ărip êa mnăm
mởng mlăo ti tian nŭ.

Hlăm gổ êsei drei ăt msě mớh, mỗ hổng ung mào
klei đup mpủ s'aỉ, mẵp mđơ, khắp h'iêng leh anăn
kah mbha.

“ *Khắp h'iêng aseı mlei ruah mnởng bởng,
Ung mỗ khắp h'iêng thào luả gủ mpủ h'iêng.* ”

THÂO BI KAH MBHA ČIĂNG
KƠ GỖ ÊSEI JĂK M'AK

Dũm klei ngă tiệt
tuôt anei anak
nao êmuh amĩ!

The illustration shows a young boy with dark hair and a purple shirt with a yellow sash, looking up with a concerned expression. A large red 'X' is drawn over his left shoulder. He is pointing his right index finger towards a young girl. The girl has dark hair and is wearing a pink shirt with a yellow sash and an orange skirt. She is holding an open book and looking down at it with a sad or worried expression. In the background, a giant, stylized face with large, dark eyes and a thick, dark eyebrow looms over them. The face appears to be looking down at the children. The background is a solid light orange color.

Amĩ dōk gun knă
êsei, lui ama hriă
mbĩt hōng anak hō!

Ung hōng mō bi mào klei krōng rōng anak aneh.

Ung hǒng mǎo bi mǎo klei krǒng
nguôp prăk kăk hlăm gǒ êsei.

“Klei khăp jăk sa gul, ung hǒng mǎo jăk lar ênuk.”

- Klei duê djuê ana Khmer

Luh liê
aguah tlam

10%

Mkǎ mjing

Mkiêt
mkuôm

10%

Mđĩ kyar kơ
asei mlei pô

5%

10%

Đru mnuih
mkăn

10%

Asei mlei pô
dưn yua

Ung hǒng mỗ đưu dǎng ba bi mǎi klei thāo bruǎ
mǎ, klei hriǎm hrǎ, ngǎ bruǎ kơ yang buôn.

“ Bi mào klei kǎm,
bruǎ ktrǒ ắt jing hdjul mơh! ”

Ung hõng mỗ thảo bi hmữ, bi trông ẵai,...

Mnữ tũk

... sa ai tiê leh anăn kñăm dŭm klei bruă mbĭt
hlăm gŏ êsei

Mnŭ ghang

Bip ghang

Ăn buah, dáo wač
sảng ngả kớ mnuih mkăn ênguôt.

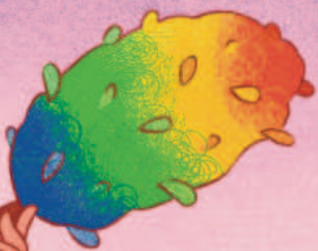
Klei mtrūt mpǔ, kah mbha
lăm jih klei ênguôt ê-ưn!

BRUĀ PUĶ

JING BRUĂ MBÏT

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc - Tổng biên tập

Khúc Thị Hoa Phượng

Biên tập: Nguyễn Thị Hòa Bình

Vũ Thị Phương

Bìa: Lộc Linh

Trình bày: Lộc Linh - Xuân Ngân

Sửa bản in: Anh Đào

NHÀ XUẤT BẢN PHỤ NỮ VIỆT NAM

39 Hàng Chuối - Hà Nội

ĐT: (024) 39717979 - 39717980 - 39710717 - 39716727 - 39712832

Fax: (024) 39712830

E-mai: nxbphunu.com.vn

Website: www.nxbphunu.com.vn

Chi nhánh:

16 Alexandre de Rhodes - Q1 - TP. Hồ Chí Minh

ĐT: (028) 38234806

BRUĂ PƯK SANG JING BRUĂ MBỈT

(VIỆC NHÀ LÀ CỦA CHÚNG)